

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

I. Vtrum Christum & B. Mariam Virginem purgatione post partum opus
habuisse Origenes existima verit.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

surrectionem Christum; aliquibus fortasse argumentis accusationem suam utcumque confirmasset; eo, puta, quod ex afflicta Origeni sententia depositi in Sole Christi corporis & humanitatis peti poterat.

Verum in Origenianarum lucubratorum reliquiis manifesta alterutrius hæreseos vestigia nusquam reperi. Itaque vel ex ipsius dictis tale aliquid consequi crediderunt ejus aduersarij, vel in ijs extabat Operibus quæ verustate abolita sunt. Quemadmodum autem nullus suppetit Origenis locus, unde accusationi huic fides fieri possit; ita vix ullus extat, unde facile dilui illi possit. Nonnulla quidem coëgit Halloxius, sed infirma & leuia, & ad rem parum apposita, qualis est solennis illa Homiliarum Origenis clausula: *Domino Iesu Christo, cui est gloria & imperium in sacula saculorum*. Scripserat enim Græce Origenes: *εις του αιωνος του αιωνος*. at vocibus illis non unam esse significationem, nec semper æternitatem sine carentem notari infra probabimus.

Ac Theophilus quidem nescire se dicit unde insaniam ejusmodi Origenes hauserit. Ego vero liquido jurare possum hæc Apostoli quæ leguntur 1. Cor. 15. 24, & seq. perperam accepta, causam Origeni erroris hujus dedisse, si modo ei adhaesit; nam & in eadem inde sententiam impulsi sunt Marcellus, & popularis ejus Photinus; & alterius quoque confingendi dogmatis ab Ecclesiæ decretis absoni causam inde Origenes arripuit, ut in sequentibus observabimus. Verum frustra id queri à nobis, & labis hujus expertem fuisse Origenem conijcere possumus ex Cyrilli Hierosolymitani Catechesi XV, qui hæresim illam in Marcello & Photino ulciscens recens illam exortam dicit, *αποστατος αποβουου*, quod utique non dixisset, si jam inde fuisset ab Origenis temporibus propagata. Reliquam aduersus id commentum Theophili dissertationem prætermitto, quæ maledictis tantum pugnat, nec quicquam profert seria responsione dignum.

QVÆSTIO QVARTA.

DE B. MARIA VIRGINE.

I. *Vtrum Christum & B. Mariam Virginem purificatione post partum opus habuisse Origenes existima verit.* II. *Vtrum claustrum virginitatis B. Mariæ in partu referatam opinatus sit.* III. *Vtrum B. Mariam peccatis obnoxiam putaverit.*

I. **G**EMINAM, eoque amplius, unica Homilia, quæ numero decima quarta est in Lucam, reprehendendi sui causam dedit Origenes: priorem, quum Christum asseruit & Mariam purificatione post partum opus habuisse; alteram, quum apertum fuisse claustrum virginitatis B. Mariæ in partu docuit. Vtrumque suo ordine ventilabimus; & nunc quidem de priore. Origenes Luca caput 2. interpretans, in hæc verba verus 22. *ουκ ην καθαρισμος αι ιματια του πατριου του ιουδα ουδ ην ημερα καθαρως*, sic perorat: *Propter purificationem, inquit, eorum. Quorum, eorum? si scriptum esset propter purificationem ejus, id est Maria que pepererat, nihil questionis oriretur, & audacter diceremus Mariam, qua homo erat, purificatione indignisse post partum. Nunc vero in eo quod ait, dies purificationis eorum, non videtur unum significare, sed alterum, seu plures. Legerat nempe, uti nunc quoque legitur, η καθαρως ην ημερα* quam lectionem Interpretationes Syriaca, Æthiopica, & Persica, & Patres aliquot, ac codices bene multi tuentur. Alij, neque pauci habent *αυτης*, sed legendum omnino *αυτων*, juxta Vulgatam, & Arabicam Interpretationem Erpenianæ editionis. Vni siquidem puerperæ purificationem fuisse adhibitam, non etiam infanti constat ex Levit. 2. Corrupta itaque vocis illius *αυτων* lectio Origeni fucum fecit, & Christum itidem ut Mariam purificationem opus habuisse persuasit. Christo itaque ut reliquis hominibus applicabat dictum Iobi, *Neminem esse mundum a sorde: ne si unius quidem diei fueris vita ejus*. Sordes autem à peccato hic distinxit, atq; sordescere animam putavit, cum mortale subit corpus è vili & sordida concretum materia; ac sese proinde inquinasse Christi animam cum corpus in muliebri uteri angustijs delitescens sibi adjunxit. Sic ille in eadem Homilia: *Vnde & salvator loquitur: Ego sum vermis, & non homo, opprobrium hominum, & abjectio plebis. Videbat in matris utero immunditiam corporum, visceribus ejus hinc inde vallatus, terrena facie patiebatur angustias: unde assimilatus se vermi & dicit: Ego sum vermis, & non homo.*

At Tertullianus libro De carne Christi, cap. 4. & libr. 3. contra Marcion. cap. 11. de Domini postri corporatione agens, pejora etiam deblaterat, nam præter spurcitiis genitalium in utero elementarum, humoris & sanguinis, sæda coagula carnis ex eodem cœno alenda per novem menses; partus quoque immunda & pudenda tormenta, & ipsius exinde puerperij spurcos, anxios, ludicros exitus fingit. Quæ ab Hæreticis objecta neutiquam ipse distinebatur, sed Deo indigna esse negabat, contra Marcionistas.

Sanctam

A Sanctam vero Virginem cum morte aliarum foeminarum per vulvæ referationem Christum enixam esse sibi Origenes finxerit, ut mox disputabimus, credi quoque posset profusam ab ea, itidem ut ab aliis, partus colluviem existimasse, unde minime mirum foret purgandam quoque fuisse ipsum asseverasse: sed omnino istud, nisi me mea fefellit diligentia, in Origene expressum non est. Sui ergo ei sufficiunt errores, nec alieni temere huic affigendi sunt. Hanc potius Sixti Senensis Annotationem, quæ libr. 6. Biblioth. ^{Ann. 136.} intexta est, admittamus: *Intelligit fortasse Origenes, non de purgatione ab immunditiis & sordibus partus, quibus nulli dubium est Mariam non fuisse obnoxiam, sed de ritibus, & caeremoniis, quibus Moses puerperas lustrari iusserat: has necesse erat servari à matre illius, qui Legem impleturus venerat, non destructurus. Illud ex eo confirmatur, quod Homil. 8. in Levit. scribit Origenes eas solum B mulieres in pariendo esse immundas, quæ semine admisso concipiunt, & pariunt; quæ vero semine neutiquam suscepto peperit, eam vero immundam non esse. Quorum ea germana sunt, quæ repræsentant Catenæ ex Origene in Levit. 12. 2. *μη ητις αερωματιδην η νεοι αρωματιδην παρλαται: οδζει το εαδ αερωματιδην, αερωματιδων το: & την αρωματιδην. αλλ' εφιστημι μη ποτι ινα αερωματιδης η αβλια οτι εν τω εαρωματιδην, η ποτι αρωματιδην μη νομιδην αρωματιδην. Η γε θρησκια τοι οατιδης, εινη) εδον το: Αδδamus denique insignem locum ex Homil. 12. in Levit. quo generationis Christi & virginis Mariæ corporis mundities disertissime prædicatur: *Omnis qui ingreditur hunc mundum in quadam contaminatione effici dicitur. Propter quod & Scriptura dicit: Nemo mundus à sorde, ne si unius diei fuerit vita eius. Hoc ipso ergo quod in vulva matris est positus, & quod materiam corporis ab origine paterni seminis sumit, in patre & in matre contaminatus C dici potest. Aut nescis quia cum quadraginta dierum factus fuerit puer masculus, offertur ad altare, ut ibi purificetur, tanquam qui pollutus fuerit in ipsa conceptione, vel paterni seminis, & el uteri materni? Omnis ergo homo in patre & in matre pollutus est; solus vero Iesus Dominus meus in hac generatione mundus ingressus est, in matre non est pollutus: ingressus est enim corpus incontaminatum. Ipse enim erat qui & dudum per Salomonem dixerat: Magis autem cum essem bonus, veni ad corpus incoquinatum. Non est ergo contaminatus in matre; sed ne in patre quidem; nihil enim Ioseph in generatione eius præter ministerium præstitit & affectum.***

Sic autem de sacro Mariæ puerperio sentit Catholica Ecclesia antiquorū Patrū dogmatis imbuta, et si uterus de die in dies infloresceret (placet enim Tertulliani verba, repudiata licet ^{Tertull. De carn. Christi cap. 44.} quam fuisse; foras vero infantem non cum suis impedimentis profusum & oblitum, quemadmodum aliis omnibus puerperis solet contingere, sed absque ullis inquinamentis & sordibus prodiisse. Quamobrem Canone 79 Synodi Quinisextæ abrogatur consuetudo à nonnullis obseruari solita illis temporibus, similibus coquendi post diem Nativitatis Christi, & eam sibi invicem impertiendi, honores scilicet prætextu secundinarum impollute Virginis matris: rationem reddit Synodus, esse quippe ἀδόχολον & εν τω παρθένω θύον τόνον, ως & ἀάροχος ουσου τω Secundinis carentem Virginis divinum partum, ut qui semine caruerit.

II. Alia quoque, ac gravius criminatio ex his ejusdem Homilia verbis oritur: *Quemcumque de utero effusum matrem dixeris, non sic aperit vulvæ matris suæ, ut Dominus Iesus; quia omnium mulierum non partus infantis, sed viri coitus vulvæ referat. Matris vero Domini eo tempore E vulvæ referatæ est, quo & partus editus, quia sanctum uterum, & omni dignatione venerationis venerandum ante Nativitatem Christi masculus omnino non tetigit. Per referationem vulvæ Christum editum censet. Par est Tertulliani cespitatio in libro De carne Christi, cap. 23. ibi quippe B Mariam virginitatis decus (integritatis nempe cuiusdam corporis, quæ virginibus inesse solet, & primo viri congressu obreritur ac violatur) referata in partu vulvæ amississe docet. Post alia vero sic disserit: *Omne masculinum adaperiens vulvæ, sanctum vocabitur Domino. Quis vere sanctus, quam Dei Filius? Quis proprie vulvæ adaperuit, quam qui clausam patefecit? Ceterum omnibus nuptiæ patefactum. Itaque magis patefacta est, quia magis erat clausa. Vtique magis non virgo dicenda est quam virgo, saltu quodam mater antequam nupta. Et quid ultra de hoc retractandum est? cum hac ratione Apostolus non ex Virgine, sed ex muliere editum Filium Dei pronuntiavit, agnovit F adaperitæ vulvæ nuptialem passionem. Eandem postmodum opinionem amplexus est Iovinianus Hæreticus, & eam hodieque tuentur Heterodoxi nostrates, uterum virgineum Christo transeunti referatum quidem, patens iter præbuisse docentes, sed mox divulsas partes Dei nutu pristinas repertiis sedes, & in unum coaluisse. Nec multum hinc abludit Durandus à sancto Porciano, inviolatum quidem perseverasse virginitatis sigillum desiniens, sed amplificatos meatus viam patefecisse.**

Origeniana sententiæ contraria decernuntur in prima Homiliarum in diversos, quæ autorem non habere Origenem vel hinc potest existimari. Sic illa: *Quemadmodum Danieli intra lacum Leonum incluso, claustris non apertis allatum est prandium ab Apacuc; ita & hæc Virgo sancta genuit Deum, sed intacta permansit; mater effecta est, sed virginitatem non amisit; genuit infantem; & ut dictum est, Virgo permansit; mater Filij facta est, & castitatis sigillum non perdidit,*